

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Újhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabbnak betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Uj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

Dr. Molnár János
felelős szerkesztő.

Dr. Perényi József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor,
negyedévre 3 kor.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termétek szerint egy négyszög centim
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár
kedvezmény.

Megvalósulható ígéretek.

— jan. 24.

II.

Aki ismeri a politikai helyzetet, valódi értékére szallit le minden túlzó ígéretet, mely nemzeti függetlenségünk, külön fejtett hadseregünk, önálló pénz- és kereskedelmi viszonyaink gyors keresztülvitelére vonatkozik.

Leggyakrabban ígérgetik a jelöltek az általános, vagy csak részleges teherkönyvitést. Az adó, a folyton szaporodó adó ellen sok a polgárság panasza. Nem mintha adót nem akarna fizetni, hisz' ma már a legegyszerűbb polgár is belátja, hogy az ország háztartásához pénz kell s hogy e pénzmennyiség legtekintélyesebb részét a hadsereg, ez a nélkülözhetetlen tényező emésztí föl. Hanem igenis panaszkodik az adókiadás aránytalansága ellen. A szegény földműves osztály például tiszta jövedelmének több mint felét adóba kénytelen fizetni; míg ugyanakkor a nagykereskedők, börze spekulánsok, vállalkozók, gyárosok jövedelmüknek csak igen csekély részét fizetik le adó fejében. Itt tehát az adó alapon kell változtatni és pedig igen sürgősen, míg szegény népünk, melynek az anyaföld mindene, ki nem vándorol messze idegenbe. Ne hangzatos szavakkal kössük őt a hazai röhöz, hanem nyujtsunk módot neki arra, hogy verejtékes munkájának megérdemelt gyümölcsét ő maga és családja élvezhesse s hogy ne a szükségéből, hanem a fölöslegéből áldozzon a haza oltárára. A nyomoruság nem hazaszeretetre, hanem elégedetlenségre tanítja az embereket, kiknek pedig a létezésre és a létfenntartás eszközeire egyenlő joguk van.

Alkalom kínálkozik itt áttérni a szociális kérdésre, melynek rendezése szintén minden programbeszédnek sarkalatos része. Amily mértékben nő ugyanis a proletariatus, olyan rohamossággal következik be nem a szociális kérdés, hanem a harc, a forrongás. Az állam kötelessége arra törekedni, hogy a nemzetben összegyülemlő munkaerőt fölhasználja s egyuttal ellenőrizze, hogy a nép tehetetlenségével és szegénységével a tőke birtokosai vissza ne éljenek.

Mindenek előtt az ország azon lakóira irányítsuk a kormány figyelmét, kiket a hazai föld mostohasága a legszánandóbb nyomoruságban tart. Honosítsa meg a házi és gyáripárt olyan ország-részekben, hol a föld nem terem,

vagy termése nem elegendő a lakosság eltartására. Ragaszkodik az a szegény felsővidéki vagy erdélyrészi nép ahhoz a kopár sziklás talajhoz, mert szülőtte földje; dolgozna, ha tudna mit s volna kinek. Ezek hiánya miatt azonban nyomorog, bár neki nem kevesebb joga van ahhoz a kényelemhez, mely az ország más vidékein lakó honfiaknak jutott osztályrészül. Aránylag igen csekély összeget emészt föl annak a néhány száz embernek a díjazása, kik a népet ügyes háziiparra szoktatni hivatva volnának. E téren különben nem a kezdeményezésre, hanem a már megindult mozgalom tökéletesítésére kell a kormánynak figyelmét fordítania.

Égető szükség van továbbá új ipartörvényekre, melyek a gyáripár mellett, vagy annak keretében az egyszerű kisiparost és munkást megóvnák a munkaadó igazságtalanságaival szemben. Rengeteg kárt okoznak az országnak a szinte napról-napra ismétlődő sztrájkok, bojkottok. Mi ennek az oka? Egyszerűen az, hogy nincs törvény, mely a munkaadó és munkás viszonyait rendezze. Szüksége van a munkásnépnek olyan érdekképviselőre, ahol törvényes szervezetben és alakban nyilvánulhat a munkás óhajta s ahol sérelmeire orvoslást találhat. E nélkül ki vannak szolgáltatva a munkaadó önkényének s csak erőszakkal tudják ideig óráig rendezni gyarló viszonyaikat. E fontos kérdés rendezése ne ígéretek, hanem első és főkötelessége legyen a parlamentnek. Könnyen lavinává válhat a szociális mozgalom s maga alá temet ezután mindent, ami a régi, illetőleg mai maradi állapotban a törvényesség látszatával bír.

Igen veszedelmes mérveket kezd ölteni hazánkban újabban a nemzetiségi kérdés. Minden oly ígérlet kárhóztatandó, mely ezt a lappangó tüzet ápolja. Ne különülésre, hanem egyesülésre, teljesség asszimilálódásra kell rábírnunk a nemzetiséget. Ne adjunk s ne ígérjük olyan kiváltságokat, amilyeneket a magyar nemzetiségű polgár nem élvez, mert ez a kiváltság nem édesgetni fogja az egyesülésre, hanem tömörülésre, összetartásra és teljes elkülönülésre bírja őket. Erre pedig semmi szükségünk nincsen. A legszigorubb rendszabályokat kell hozni és alkalmazni azon agitátorok ellen, kik a nagy szláv és germán birodalom számára honfitársaink között is szeretnének hi-

veket szerezni. Nem dédelgetni, hanem becsülni kell a nemzetiségeket; mert különben lenéz benünket s olyan idők ismétlődnek, mint a minő a szabadságharc is volt, amikor a dédelgetett nemzetiségek vérebe akarták fullasztani a magyart.

A népnevelés és közoktatás terén nem az ígéretek, de a teljesülés korát éljük. Egészséges fejlődésnek indul az oktatás ügy, de ideje is volt, mert még mindig elmaradtak vagyunk a többi kulturállamhoz hasonlítva. De itt, különösen itt nem szabad túlságosan kedvezni a nemzetiségnek. Az iskola az élet előcsarnoka, az itt szerzett benyomások a sirig kísérik az embert; ennek levegője tehát egészséges magyar legyen minden vidékén az országnak.

Megvalósítható ígérlet a szavazati jog rendezése is. Nemcsak az ellenzék, de maga a kormány is óhajtja ezt s ha nem is sikerül még az általános titkos választói jog behozatala, egy lépéssel közelebb juthatunk ahhoz.

Nemzetünk politikai érettsége ma még korántsem olyan általános, hogy a szavazati jogot korlátlanul minden polgár gyakorolhatná; de viszont nem annyira elmaradott, hogy a mai rendszer sokáig fennmaradhatna.

Utóljára hagytam azon ígéretek, melyekkel a tisztviselői kart szokták a jelöltek ilyenkor magukhoz édesgetni. Ezeknek a fizetését mindig rendezni kell; mert ha a legméltányosabban lesz is valamikor rendezve, új érdekek és kívánalmak fognak akadni s akkor már vége a méltányosságoknak, amely különben is igen relativ fogalom. Bár tagadhatatlan, hogy igen sok tisztviselő nem részesül munkájának megfelelő jutalomban. A vasutasok fizetésének rendezése sem oly tökéletes, mint a minőnek első tekintetre látszott s különösen az egyszerűbb alkalmazottak több terhet, mint előnyt kaptak a rendezésnél. Az igaz, hogy nincs az az összeg, amit a tisztviselői kar visszautasítana; de azért itt is rendezni kellene nem annyira a fizetést, mint inkább a végzett munka igazságos osztályozását.

Ezek azok az ígéretek főbb vonásokban, melyeket pártkülömbőség nélkül minden jelölt hangoztat s a melynek megvalósulásáért jót áll. De ne feledjük, hogy ígéretet csak a működésre alkalmas többség tud valóra váltani s az is csak akkor, ha magasabb politikai érdekek a jó szándéknak utját nem vágják.

Irtóznak a nagyon sokat ígérőtől. A jó és igazi politikus igen jól tudja, mily nehéz az adott ígéretek valóra váltani s azért óvatossággal mindig s inkább önzetlen hazafiasságát adja biztosítékul az ígéretek helyett.

Karcs.

Molnár Béla dr. programbeszéde.

— jan. 24.

Sűrűn gyülekeztek f. hó 23-án d. u. 2 és fél órakor a sátoraljaújhelyi szabadelvű párt választói a „Magyar Király” szállodának nagytermébe, ahol a választók oly impozáns számban jelentek meg, hogy a nagy terem a szomszédos szobákkal együttesen sem volt képes a nagy hallgatóságot befogadni.

Az öt-hatszáz főnyi polgárság között ott láttuk Szinyei-Merse István főispánt, titkárával Staut József min. s.-titkárral, Hénch Dezső műszaki tanácsost, Kazinczy Andor nagybirtokost, Beregszászy István kir. tanfelügyelőt, Mauks Endre kir. pénzügyigazgatót, Keresztessy Lajos, Görgey Gyula tvsz. bírákat, k. Kun Frigyes, Kovács Endre főgimn. igazgatót, Gyulay Károly, Vágó Gyula áll. elemi isk. igazgatót, az ügyvédi kar számos tekintélyes tagját stb.

Bár az ellenzék bérencei már d. u. 2 órakor inzuláltak az arra haladó szabadelvű pártiakat, de az idejekorán kirendelt csendőrség lecsillapította a terrorizáló harci kedvüket.

Az értekezletet dr. Rosenthal Sándor nyitotta meg, szép szavakkal üdvözölve a meglepő szép számban egybegyűlt választó polgárokat, egyszerűs mind Kazinczy Andor elnöklete alatt egy 6 tagu küldöttséget menesztett Molnár Béla képviselőjelöltért.

Dr. Molnár Béla a szorongásig megtelt terembe érkezve, a hallgatóság lelkes éljenzéssel fogadta, később az asztalfőnél megállva a következő tartalmas programbeszédet mondotta el:

Tisztelt uraim!

Tisztelt választó polgártársak!

Engedjék meg, hogy egy közsérmert frázissal kezdjem beszédemet, mert dacára a megszokott közhelynek, a köszönet és hála szavai jönnek ajkamra, midőn ezen ünnepélyes alkalommal itt szíves meghívásukra megjelenni bátorkodom. (Hosszantartó éljenzés.)

A mélyen átértett hála szavai ezek, t. uraim, melyek azonban tudom, hogy elégtelenek szívem igaz érzelmeinek kifejezésére; hű, őszinte és méltó visszatükrözésére annak, a mit e percben szíves bizalmuk megnyilatkozása alkalmából érzek.

A köszönet és hála szavai egyrészt azért, mert bizalmukkal éppen csekély személyemet méltóztatnak kitüntetni, önzetlen öröm és elismerés szavai azért, mert ezen megnyilatkozásban látom az erős ragaszkod-

dást az eszme s azon elvi alap iránt, melyet törhetlen odaadás és hűség-gel eddig is képviseltem s most is képviselni szerencsém van. (Viharos eljenzések.)

Teljes őszinteséggel és köteles nyíltsággal jelentem ki és őserem el, hogy még csak a közel múltban sem remélhettem azon megtisztelő szerencsét, hogy ezen minőségben jelenhessek meg Önök előtt. A körülmények, azon sajnálatos tény, hogy érdeműs eddigi képviselőjük a harcot többé felvenni nem akarta, hoztak engem, a közkatonát ide, engem, aki kötelességemnek tartom elfoglalni helyemet a tűzvonalban ott, a hova engem az általam képviselt eszme iránti hű és odaadó ragaszkodásom hív s amely e nehéz, de diszes helynek elfoglalását szíves bizalmuknak reám nézve rendkívül megtisztelő mai megnyilatkozása lehetővé tette.

Engedjék meg t. polgártársak, hogy álláspontomat a főbb kérdésekben jelezsem s egyszerre mind néhány fontosabb körülményre részletesebben terjeszkedhessem ki. Engedjék meg uraim, hogy én is, mint annyi sokan előttem, a katonai kérdéseken kezdjem, kitéve magamat a vívmányokkal való kérdéses vádjának, úgy amint a jelszót ez irányban a függetlenségi párt jelenleg mindent befogadó karjai közt eltűnt volt nemzeti párt vezérlapja kiadta. Vezérlapja azon pártnak, amely évek hosszú során keresztül a nemzeti színű kardbojt sovány programja mellett bőjtölt és már a Bánffy kormány idejében katonai programjának beteljesedését vallva, fuzionált volna, ha ezen fuziót személyes és nem tárgyi okok meg nem akadályozták.

Nem tartom kérdésnek, ha rámutatva az egész vonalon keresztül-vitt magyar tisztképzésre, a katonai hatóságok magyar nyelvű levelezésére, a katonai büntetőeljárás elsőfokban magyar nyelven leendő vite-lére, a magyar honvédségnek tüzés-séggel leendő kiegészítésére, végül a két éves katonai szolgálatra, — öné-rzettel van jogunk hivatkozni arra, hogy a kormány nemcsak annyit hozott, amennyinek megvalósítására ma-gát programjában kötelezte, hanem a magyar nemzeti állam kiépítésének konsolidációjának nagy művét oly óriási lépéssel vette előbbre, amilyen sikerrel előtte egy kormány sem dí-csekedhetett. (Igaz! Ugy van. Eljen-zések.)

Azt mondják tehát, kérdés az, ha az elért eredményekre reá muta-tunk, pedig szerintem parancsoló kö-telesség reá mutatva az alkotásokra, fölvilágosítani az ország közvélemé-nyét, az igazság faklyájával belevilá-gítani a hazugságok és hypokrizisek sötétségébe, és bebizonyítani minden hazafi előtt, aki higgadtan és elfogu-latlanul gondolkodik, lát és látni akar, hogy a korona és nemzet közti békés összhang minő pozitív eredményeket terem, a magyar nemzeti politika terén. (Eljen! Ugy van!)

A katonai kérdések terén a kö-zelmúlt időkben téves eszméket sike-rült mintegy belevinni a köztudatba s ennek sajnos következményeit ke-servesen tapasztaltuk az 1903. évi obstrukció alatt, amelynek hosszu ideig sikerült azt a látszatot terem-tenie, hogy a magyar nyelv érvénye-sülése érdekében folytatattik. Oly tételek lettek a 67-es kiegyezésbe-belemagyarázva, amelyek annak 35 éves története alatt soha fel nem merültek. (Ugy van!)

Lehet a 67-es kiegyezést támadni, lehet állítani róla, hogy rossz volt, vagy rossz ma, tehát megváltozta-tandó; megváltoztatható ha a nemzet alkotmányosan nyílvánuló akarata úgy tartaná helyesnek, de belemag-yarázni azt, ami soha sem volt benne, nem helyes. 67-es alapon nem lehet 48-as és függetlenségi politikát esi-nálni, — amint ezt Kossuth Ferenc is — gondolom a czeplédekhez intézett beszédében igen helyesen kifejtette.

A 67-es kiegyezés ma még su-

lyosabb válságot él; olyan férfiak, kik évtizedeken át annak alapján állottak, egyszerre elhagyták régi álláspontjukat, egyszerűen levetve a régi, talán viseletes kabátot, új, tet-szetősebb öltöny után néztek; pedig az a régi kabát nem is oly viseltés, a régi alap nem is olyan rossz; hi-szen olyan gyümölcsöket hozott, ame-lyekről az ennek idején a nemzeti színű kardbojt elvi alapján állott po-litikusok álmodni aligha mertek volna.

Az az alap, amelyen a két éves szolgálat és a honvéd-tüzérség el lehetett jutni, ma semmi esetre sem rosszabb, mint csak egy évtized előtt is volt, midőn a ma megvalósult vívmányok magasan szárnyaló elmék merész álmai voltak esupán s mégis az akkor ellenzéki nemzeti párt az ehhez való tántoríthatlan ragaszkodást hirdette.

Azért tartom én a válságot su-lyosnak, mert midőn most minden lo-gikai következtetés az alap jóságát bizonyítaná, mégis ellene fordulnak régen hű követői, ez a súlyos baj, ez a veszedelem, mert ahol a logika megszűnik, ott a szenvedély uralko-dik és előtérbe lépnek a személyes motívumok. (Ugy van! Taps és el-jenzés!)

De hát nézzük csak meg miért is fordult fel így minden? mi okozta, hogy ma olaj a vízzel keveredik, ba-rátok ellenségekké, halálos ellensé-gek szövetségessé válnak?!

Erre sokan azt mondják, hogy november 18-ika.

Engedjék meg nekem t. uraim, hogy egyelőre ennek a nov. 18-iki eseménynek próbáljak a szeme közé nézni.

Köztudomású tény az, hogy a miről 48-ban és 67 óta a közel mul-tig miat tényezőről még csak nem is gondolkodtak, az obstrukció parla-mentáris életünk fiatal fáján elősdi-ként befészkelődött s az élő és viruló erejű fa életerejét elszívta, annak eg-zisztenciáját fenyegette. S ekkor ta-lálkoztunk lépten-nyomon azon esu-dálatos jelenséggel, hogy a bajt fel-ősmerte mindenki, a betegség veszé-lyes voltát konstataálta ez ország minden higgadt gondolkodása, elfo-gulatlan politikusa, az obstrukció, mint a parlamentáriszmus megölő be-tűje, a legkülönbözőbb hangnemek-ben el lett itélve, de a midőn a baj győztesére került volna a sor, akár a régi időkben a javas asszonyok, a kik varázsszerekkel és kéz rátétellel akartak gyógyítani, úgy állottak a bölesek a súlyos beteg ágya körül. Mély megilletődéssel ismerték el a baj súlyos voltát, de midőn egy mér-ges kelevény eltávolításáról volt szó, nemcsak visszariadtak az operációtól, de megakadályozni kívántak minden gyökeres gyógyimódot. (Viharos el-jenzés. Ugy van!)

Vajjon mi volt az a csodaszor, amelyet a szabadelvű pártból nov. 28-ika után kilépett csoport vezére Andrassy Gyula gróf ajánlott, mint célra vezető eszközt? a parkózi meg-egyezés, az ugynevezett paktum?

Hát t. uraim! Ha van ez ország-ban politikus, a ki minden körülmé-nyek közt a paktumokból ki kellett volna hogy ábránduljon, úgy ez első sorban a nagynevű gróf, aki tevékeny és iránytudó részt vett a Bánffy bukásakor megalkotott paktumban. Közvetlenül saját tapasztalatából tud-hatta, láthatta, hogy mi lett az ered-ménye az akkori házszabálymódosi-tásnak. Az ellenzék megkapott mind-ent, a mit követelt, az obstrukciót elősmerték számba veendő faktornak, amivel alkudni kell s az ellenérték a házszabály terén egy értéketlen és si-lány félrendszerű lett, a melyről so-kan joggal azt állították, hogy rosszabb a réginél. Súlyos felelősség terheli az akkori paktum megalkotóit, akik ak-kor a Bánffy bukása fölötti öröm mámorában a formát megmentették, de oda vesztett a lényeg. (Ugy van!)

Mi volt az ellenzék álláspontja nov. 18-ika előtt és mi ma?

Akkor a teljes negatívó terére lép-

tek, még csak diskusszió tárgyává sem akarták tenni a dolgot és élet-balál harcot hirdettek az ősmertlen tervezet ellen. (Igaz! Ugy van!)

S utána maga Andrassy gróf közvetítette az egyesült ellenzék mó-dosítási tervezetét, amely bár elég-telen a technikai obstrukció gyöke-tes kiirtására, de sok jó dolgot tar-talmaz s arra mindenesetre elég jó palam et publice bizonyítom az ellen-zék nov. 18-ika előtti álláspontjának törvény és alkotmányos szempont-bóli tarthatatlanságát.

Tehát nem igaz az, hogy a ház-szabályokat nem szabad módosítani, hogy egy oly házszabály módosítás, mely a parlamenti anarchiát teszi lehetetlenné, de amellett a szólás-szabadságot megóvjá, nincs az ország érdekében s mindennek bebizonyítá-sára a nov. 18-iki esemény volt szük-séges. A nov. 18-iki eseménybe az ellenzéken sajnosan uralomra jutott szélső áramlat tudatosan szorította bele a kormányt és pártját, hogy aztán számítva a szabadelvű pártból kilépendő urakra, föl lehessen álli-tani a kérdést, úgy mint Bánffy bu-kásakor, hogy az utódnak mindent, de Tiszának menni kell. S abban a kérdésben meggyőződésem az, hogy a történelem ítélőszéke előtt, midőn hideg logikával fogják vizsgálni az előzményeket és következményeket, a szabadelvű pártból kilépett m. t. politikusokat nem fogja-e a mai hely-zet előidézésének s a viszonyok ed-digi elmérgesedésének súlyos felelős-sége terhelni.

Nem teszem, nem tehetem fel Andrassy Gyula grófról, hogy nem látott tisztán, de ha tisztán látott, a mint hogy éles elméje világánál kel-lett, hogy lásson, úgy átérvezze a kü-lönbben is bejelentett nov. 18-iki ese-mény káros és nézete szerint veszé-lyes voltát, megzátolhatta volna an-nak bekövetkezését, ha hatalmas sza-va meggyőző erejével reá bírja az ellenzék arra, hogy a tárgyalásba belemenjen.

Hogy a kérdés tárgyalható, azt megláttuk. A disszidens csoport ki-lépése óta a helyzet napról-napra rosszabb, az ür, mely ezen diszes csoportot a szabadelvű párttól elvá-taszítja, napról napra nő, mert esodá-latos módon kilépésük nem félreállítás lett, nem tartották meg az elfogulat-lanul ítélő bíró szerepét, aki igazsá-got oszt minden oldalra. Az első pere-től kezdve teljesen elfeledték a szélső ellenzék bűneit, belementek a szoli-daritásba és fegyverbarátságba azok-kal, akik törvénytelen és alkotmány-ellenes viselkedésükkel az országnak erkölcsileg és anyagilag mérhetlen károkat okoztak. (Elénk helyeslés.)

Az ut, melyet rövid idő alatt szédületes gyorsasággal megtettek, ámulatba kell, hogy ejtsen minden-kit Ma már hirdetik a harcot minden eszközzel az egész vonalon és hirdetik, hogy nem kell engedelm-skedni a királynak sem, ha a törvényt meg nem tartja. Hát t. uraim! ve-szedelmes játék az, ha valaki, aki-nek még vesztetni valója van, minden eszköz jóságának elvét hirdeti.

De nézzük miért ez az elkese-redés, amely különben higgadt és komoly embereket elvitt oda, ahol egy lépéssel odébb a barrikádok álla-nak.

Nov. 18-án tudatos házszabály-sértés történt; tudja mindenki, saj-nájuk mindannyian, de vajjon az ellenzék éveken keresztül nem-e na-pnap után sértette a házszabályokat s előidézve a költségvetésen kívüli álla-potot, kardinális törvényeink minden lépten, nyomon való megsértését okozta. (Igaz! Ugy van!)

A házszabály nem törvény, s annak megalkotása a 48-iki törvények értelmében a ház saját belügyeiben határozni alkotmányos kötelesség. Ne mondja nekem senki, hogy a ház-szabály arra való, hogy határozat hozható ne legyen és hogy 48-ban valaki a technikai obstrukció lehetőségre gondolt. Ők, a nemzet nagyjai

tudták azt, hogy ha a haza, az alkot-mány, a szabadság veszélyben van, azért életet és vért kell áldozni, nem pedig szájhösködni és technikázni. (Szünni nem akaró taps és eljenzés!)

Elképzelhető-e az, hogy ha tény-leg oly áramlat jönne, mely alkotmá-nyos szabadságunk letiprását tűzte célul, ezt a technika gyöngyeivel, zárt ülésel, névszerinti szavazásokkal meg lehetne akadályozni? Hiszen az első negyedórán úgy szét kergetik a technikailag mulató társaságot, mint hulló falevelet az őszi szellő. (Ugy van! Eljen!)

Rendületlen hive vagyok a szólás-szabadságnak s az, hogy a jövőben tervbe vett házszabály a szólásszaba-dság sérelme nélkül annak teljes fon-tartásával fog létre jönni, program-mom egyik sarkalatos tétele, melyhez egyéni és politikai becsületemet kötöm. (Eljenzés!)

A technikai obstrukciót azonban, mint a parlamentáriszmus fatyuhaj-tását gyökerében kiirtandónak tar-tom, mint védelmi eszköz centralisz-tikus és alkotmányellenes törekvések ellen teljesen értéketlen, de különben is nem sokra becsülöm az ilyen ug-nevezett garanciákat. A nyulat körül lehet bátyáznai golyót álló acél pán-céllal, mégis meg lehet fogni egy gyöngye zsineggel. A magyar nemzet alkotmányát, szabadságát és jogait nem a garanciák tartották fenn mos-tanig, mert hiszen adott alkalommal azokat egyszerűen félrelökték, hanem a nemzetben lévő őserő s az alkot-mányos szabadsághoz és jogaihoz való törhetlen ragaszkodás. (Taps és eljenzés.)

A nagy pör jelenleg illetékes bi-rája előtt van, itéljen a nemzet és ha ítélete reánk nézve marasztaló lenne, úgy lesz bennünk elég alkotmányos érzék arra, hogy bele nyugodjunk döntésébe. Ha azonban felmentő, úgy kötelessége meghajolni mindenkinek, a kiből még nem halt ki minden alkotmányos érzék. Majd a ház és más senki lesz hivatva határozni a felett: fentartja-e a nov. 18-iki hatá-rozatot vagy sem. Lesz erő a magyar nemzetben, hogy végét szakítsa a jogtalanságok folytonosságának s szét-tépve az állítólagos jogrend fenntar-tásáról zengett magasztos frázisok ködös fátyolát, megkeresse és meg-találja az egész szenvedélyes harc igazi mozgató erejét: a személyes mo-tívumokat. (Hosszan tartó ellenzés.)

Megengedik az urak, ha jelenleg más kérdésekre nem terjeszkedem ki, mert mit ér a kormány gazdag prog-ramja, ha mindennek megvalósítá-sát lehetetlenné teszik. A magam ré-széről még csak annyi hozzá tenni valóm van, hogy a törhetlen kitar-tással és odaadó hűséggel fogom szol-gálni a zászlót, melyet eddig nem hagytam el soha s teljes erőmből tá-mogatni fogom azon erény diadalra jutását, melynek szerény, de hű ka-tonája voltam és leszek. (Eljenzés.)

Személyes működésemre fölősle-ges kiterjeszkedni, tudja azt rólam mindenki, hogy akár közérdek, akár jogos magánérdek előmozdításáról volt szó, mindig készséggel és oda-adó buzgalommal állottam rendelkezésre még akkor is, ha első sorban és egyénileg nem voltam érdekelve. Csak annyit ígérhetek jövőre is, t. i. becsületes törekvésem és összes erőm teljes megfeszítését. (Eljenzés.)

A mint jelezni voltam bátor: mesz-sze állott fölém ezen előkelő kerület képviselőtére aspirálni, de a midőn egy diszes, de nehéz feladat teljesí-tésére fölhívtak, bevallom: örömmel és lelkesedéssel mentem bele a kü-zdelembe. (Eljenzés.)

Idejövet bár már az élet sok vi-harát éltem át, a régmúlt időből ta-lán maradékképpen még némi illuzióim is voltak, hittem, hogy vannak lehe-tetlenségek; ezek azonban szétfosz-lottak, mint a hervadó rózsza fony-nyadt levelei. Olyan emberek fordul-tak agresszív ellenem, a kiknek évek hosszú során keresztül egyéni és po-litikai szolgálatokat tettem, akikért

nehéz körülmények közt becsülettel helyt álltam akkor, midőn minden igyekezetem dacára magam mellett senkit sem tudtam észrevenni.

Nem szívesen megyek személyes kérdésekkel a nyilvánosság elé, de ennyninek elmondásával azonban tartoztam magamnak, mert a kérdés ezen része ellenem tendenciózusan kihasználják. Izlésről vitakozni nem lehet, én azonban a magam eljárását nyugodtan bizom minden elfogulatlan tisztességes ember megítélésére. (Taps és éljenzés.)

A küzdelemben, legyen az bármily heves is, én csak uri eszközöket ösmerek; ellenfeleket és nem ellenségeket látok; megbecsülöm a velem ellenkező meggyőződést; érzem a saját meggyőződésem megdönthetetlen erejét és azért tartom alkotmányos kötelességemnek kalapot emelni a másé előtt. Düljön bár a küzdelem jobbra, vagy balra, hálám és köszönetem örökké fog élni szivemben Önök iránt, akik bizalmukkal megajándékoztak szívesek voltak.

A magam részéről, valamint a mohamedán, aki egy szebb és jobb jövő biztos tudatával megy a hareba, úgy én is hiszem, tudom, hogy a magyar parlamentarizmus megifjodva, békítőitől megszabadítva, mint a komoly, üdvös és hazafias munka eszköze fog a hareból kikerülni s ezért a jó és igazságos ügy biztos győzelmének fanatikus reményével és öntudatával megyek a küzdelemben, a kérdés az Önök kezében van, itéljenek! (Szünni nem akaró taps és harsány éljenzések.)

A programbeszédéről távozása közben Molnár Bélát egy tömeg eszélesék lépten-nyomon követve inzultálni akarta, de a csendőrség ezeket is szétrettentette.

— jan. 24.

Képviselőjelöltek Zemplénnvármegyéjében. A képviselő jelölések Zemplénnvármegyéjében ma, ugyanis a választás előtt 2 nappal következőleg állanak: a sátoraljaujhelyi kerületben: dr. Molnár Béla sz. p.; dr. Buza Barna ellenz.; a megyaszói kerületben: dr. Nagy Sándor sz. p.; dr. Horváth József ellen.; a mádi kerületben: Kovács László sz. p.; Bernáth Béla ellen.; a tóketerebesi kerületben: gr. Andrássy Tivadar disszidens; a nagymihályi kerületben: dr. Demkó Kálmán sz. p.; gr. Hadik Endre disszidens; a kir.-helmezi kerületben: Meczer Béla ellen.; az o.-liszikai kerületben: dr. Ballagi Géza sz. p.; gr. Andrássy Gyula disszidens; a homonnai kerületben: Pásztélyi János sz. p.; gr. Andrássy Sándor disszidens.

A központi választmány f. hó 23-án ülést tartott, melynek folyamán a leköszönt választási és küldöttségi elnökök helyeit töltötték be és pedig: A megyaszói kerületbe vál. elnöké dr. Kesseő Gézát, az o.-liszikai kerületbe vál. elnöké Thuránszky Lászlót, a t.-terebesi kerületbe II-ik szavazat szedő küldöttség elnökévé Iznatkó Emilt, helyettes elnökévé Oravecz Sándort és Szabados Mihályt, a homonnai vál. kerületbe vál. elnöké dr. Mazur Gyulát választották meg.

Dókus Ernő jelölése. A gyulafehérvári szabadelvű párt polgársága Novák Ferenc polgármester ajánlatára nagy lelkesedéssel Dókus Ernő cs. és kir. kamarást kiáltotta ki képviselőjelöltül.

Választások és az alispáni hivatal. A képviselő-választások alkalmából óriási munkahalmaz nehezedik az alispáni hivatalra. Egymásután jönnek a gyors elintézésre váró, sürgős jelentések, melyeket az alispáni hivatal pontosan, lelkiismeretesen teljesít. Dókus Gyula alispán nappal s a késői éjjeli órákig állandó parmanenciában marad, hogy elvégezhesse a fontos teendőket, melyek elintézésre várnak.

De a lelkiismeretes, kötelességtudó munkának meg is van az eredménye, nincsen sehohol semmi fennakadás, minden egyes község, minden választókerület el van látva a szükséges utasításokkal, hogy a választások készületlenül ne találják az illetékes ténnyezőket. A munka nagyságára nézve fogalmat adhat az, hogy a legutóbbi pár nap alatt 84 távirat érkezett az alispánhoz, míg ma délelőtt 28 távirati intézkedést tett az alispáni hivatal, de e mellett temérdek a rendes uton elvégzett intézkedés száma. A legteljesebb elismerés és méltánylás illeti Dókus Gyula alispánt, azért a páratlanul ügybuzgó, lankadatlan munkásságért, amelynek annyi szakértelemmel és pontossággal felel meg most is, a felhalmozódott teendők dacára.

Az o.-liszikai kerület vál. elnöke. Thuránszky László, mint értesülünk, gyász-eset előtt állván, ezen tisztességéről lemondott; a központi választmány mint hírlík ennek folytán dr. Hornyay Bélát kívánja vál. elnöké megválasztani.

Politikai látványosság. A függetlenségi által vasárnap rendezett látványosságnak, a Buza-lobogókkal való felvonulásnak méltó folytatása volt egész vasárnap. A jelölt programbeszédétől felvilányozott polgárok közül egyesek az est beálltával végigjárták a várost és a nyomokban volt iparostanoncokból álló társaság torka szakadtából ordított, éljenzte jelöltjét Buza Barnát, abugolta az ellenjelöltet és a látványosság és mulatság betetőzésül a Kazinczy-utcán egy csomó ablakot bevert. És ezeket az éretlen, veres tallus subancokat nem tudták a tisztelt polgárok rendre inteni és szétkergetni, hanem hagyták magukra, had hirdessék az igét boldog-boldogtalannak és kurjongassák végig az utcákat a párt nagy dícsőségére. A hatóság emberei hagyták tombolni ezt az elvek hareában megittasult csapatot aligha nem azért, hogy a szólásszabadságon hiba ne essék. Ennek az ellenzéki mulatságnak természetesen néhány kevésbé lármás, békés polgár itta meg a levét, a kiknek ablakait a Buza Barnát életető és kortesnótáit ordító inasgyerekekkel álló tömeg bezúta. A legszűgyenletesebb volt ennél a politikai látványosságnál az, hogy a suhancok előtt néhány polgár ugrált a Buza lobogóval és vitte a kedélyes társaság élén a hangadó szerepet. Pedig éppen ezeknek állott volna módjában az éretlen inas-csapatot eszendre és távozásra inteni. Valószínű, hogy a polgárság intelme eredményre is vezetett volna, mert hiszen mint egy elv hirdetői, csak meghallgatták volna egymást. Ez a komédia este 10 óráig tartott és még azontul is több kisebb, ittas emberekből álló csapat ordított a mellékutakon. A följelentések alapján — mint értesülünk — a rendőrség megindította a kihágók ellen a megtorló eljárást.

Gr. Andrássy Sándor ellenjelöltje. A homonnai kerületben sem lesz úgy látszik a választás egyhangú, mert mint értesülünk, újabban Pásztélyi János, a munkácsi volt gör. kath. püspök fia lépett fel szabadelvű párti programmal.

Dr. Demkó Kálmán programbeszédé Nagymihályon. Wiczmány Ödön és 34 szabadelvű párti polgár a nagymihályi kerület szabadelvű párti választóit f. hó 19-ére a „Csillag szállóba N.-Mihályon értekezésként” szállóba N.-Mihályon értekezésként szűfoglalásig megtelt Csillag szállóba N.-Mihályon értekezésként szűfoglalásig megtelt Wiczmány Ödön földbirtokos nyitotta meg, aki előadta, hogy az értekezlet célja a nagymihályi állandó szabadelvű párt szervezése és megalakítása és a képviselőjelölt személyében való megállapodás. Utána Gorzó Bálint sámgói gör. kath. lelkész beszélt

tól, aminek elhangzása után a gyűlés egyhangúlag dr. Demkó Kálmánt jelölte képviselőjelöltül kormánypárti programmal. — Dr. Demkó Kálmán nyomban meg is tartotta programbeszédét, amelyben Tisza István miniszterelnök és a szabadelvű párt politikája iránti lelkes hívének vallotta magát, beszédé végén pedig megígérte, hogy ha őt megválasztják, úgy mindent el fog követni, hogy Nagymihályon egy 4 osztályú gimnáziumot létesítsen a kormány, amit a választók lelkes éljenzéssel fogadtak. A programbeszédet a Csillag-szállóban 100 terítékű bankett követte.

Dr. Buza Barna a sátoraljaujhelyi ellenzéki jelölt f. hó 22-én délelőtt tartotta programbeszédét a Wekerle-téren, ahol kíséretében voltak Molnár István ny. főispán, Mezőssy Béla képviselőjelölt, Kincsesy Péter gyógyszerész, dr. Schön Vilmos, dr. Székely Albert s még számosan.

A szocialista-jelölt programbeszédé. Vasárnap délután a helybeli szocialdemokrata-párt jelöltje, Baticz Gyula kömüves tartotta programbeszédét a „Magyar Király”-ban. Nagy közönség verődött össze itt is, akiket leginkább a kíváncsiság vitt oda. Mert ma-napság olyan politikai színjátékban van részünk, hogy kár volna az adott alkalmat elmulasztani és végig nem élvezni a jelöltek szónoklatait. — Az ellenzéki jelölt délelőtti programbeszédé után következőképpen kellett, hogy délután a szocialista jelölt igéit is meghallgassuk. Baticz, a ki elég jó szónok, erősen szocialista izű beszédet mondott, közbe leszidta a függetlenségi képviselőket, a kormányt pártjával együtt és dícsőítette s a népre nézve egyedül boldogítónak hirdette a szocialdemokrata párt elveit. A beszéd után a szocialisták négyes zárt sorokban, vörös lobogókat emelve vonultak végig a Fő-után, Széchenyi-téren, Wekerle téren és Kazinczy-utcán keresztül. Dícsőítőkre legyen megemlítve, hogy példás rendben történt meg a felvonulás és még csak ablakot sem törtek, mint az utánok következő, az utcákat végig ordító veres-tollas függetlenségi tüntetők.

A képviselőválasztásra kirendelt katonaság folyó hó 25-én érkezik vasúton Sátoraljaujhelybe. A 200 főből álló gyalogságot a Lembergben állomásozó cs. és kir. 15. számú gyalogezredből vezényelték ide, a lovaságot pedig a lengbergi dzsidás-ezred adja. A katonák választás után jan. hó 27-én távoznak el városunkból állomáshelyükre. Itten tartózkodásuk ideje alatt a gyalogság a Kazinczy-, Deák- és Pásztélyi-utakban lesz elszállásolva, míg a lovaság azokon a helyeken kap szállást, ahol megfelelő istállók állnak rendelkezésre. A helybeli honvédszázalójából, melyből két századot alakítottak, eltávozott már egy század Takta-Harkányba, melynek felét H.-Németibe vezényelték. A zászlóalj másik százada itthon maradt készletben.

HIREK.

— Kinevezések. A m. kir. pénzügyminiszter Prámer Alajos kassai pénzügyi számtisztet kir. pénzügyi számla-ellenőrré nevezte ki és egyben a járási számellenőri teendők megbízatásával a sárospataki járás főszolgabírája mellé osztotta be. — A m. kir. földmívelésügyi miniszter a hegyvidéki segélyezési akciónak Zemplénnvármegyére történt kiterjesztése folytán Szilassy György gazdasági intézőt Izbugya-Bresztó székelylyel, a hegyvidéki kirendeltség helyi biztosaül kinevezte.

— Az első sátoraljaujhelyi izr. betegsegélyező egyesület közgyűlése. Az „Első sátoraljaujhelyi izr. betegse-

gélyező egyesület” 1905. évi február hó 4-én, délután 6 órakor (szombat este) tartja rendes évi közgyűlését az alább következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. — 2. Titkári jelentés. 3. Pénztári jelentés. 4. G számvizsgáló tag választása. 5. Egyleti orvos választása. — 7. A komasági intézmény ügyrendjének megvitatása és jóváhagyása. 8. Esetleges indítványok.

— Eljegyzések. Ertig Károly, a zemplénnmegyei kir. tanfelügyelőséghez beosztott állami tanító, eljegyezte Puky Ilona kisasszonyt Sátoraljaujhelyben. — Szerencsen Dubaun Lipót nyugalmazott gazdatisztnak kedves leányát Dubaun Tinike kisasszonyt eljegyezte Kerekes János gazdatiszt.

— Járvány a vidéken. A Legenye-Mihályiban fellépett vörheny és kanyaró járvány miatt a legenye-mihályi áll. el. iskola bezáratását tervezték. Az előadások beszüntetése 15 napig fog tartani. Mint tudósítónk írja: Legenye-Mihályiban a vörheny három nap alatt 6 esetben, míg a kanyaró három nap alatt tizenöt esetben lépett fel.

— Halálozás. Davidovics Bernát kassai nagybirtokos, 89 éves korában elhunyt. Az elhunytban Davidovics Adolf helybeli terménykereskedő édes atyját gyászolja.

— Dalestély Tallyán. A tallyai ev. ref. énekkar 1905. január hó 29-ik napján a „Fekete sas” nagytermében, alaptökéje javára táncal egybekötött dalestélyt rendez. Belépti díj: Személyjegy 2 kor. Családjegy 4 kor. Kezdeté este fél 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— Megfagyott szolga. Folyó hó 15-én, borzasztó hideg időjárás volt a homonnai hegyek között. Kobán János 19 éves szolga Klenováról Valaskőczra ment, hogy ott szolgálatát, ahová újévtől szegődött elfoglalja. A boldogtalan ember utközben a Józsefvölgy és Valaskőcz közötti uton megfagyott.

— Uj gözmalom. Csebinyén Rigán Mihály egy gözmalomot állított tel, melyhez egy fa-szeg gyárat is be fog rendezni. A malom és gyár hivatva lesz a felvidék iparát föllendíteni.

— Elveszett. F. hó 22-én vasárnap délután a jégpályán egy finom szőrméből készült muff elveszett. — Ha valaki talán tévedésből magával vitte, lenne szives a Kornstein-féle vaskereskedésben átadni.

— Kiváló háziszter. A légutaka tisztító és görcsesillapító hodony cseppek kitűnő eredménnyel használtaknak: étvágytalanság, gyomorégés és a gyomor terhelés minden eseteiben. Kapható Bittner Gyula gyógyszerésznél Gloggnitz N. Ö.

NYILT TÉR*)

Tisztelt Barátunk!

Megbízásához képest elégtételt kértünk Haas Móricz urtól az önök között felmerült becsületbeli ügyből kifolyólag.

Haas Mór ur megbízottai azonban sem az általunk kívánt elégtételt megadni, sem az ügyet a lovasgiasság szabályai szerint elintézni nem voltak hajlandók.

Ehhez képest ügyét a magunk részéről befejezettek jelentjük ki s maradunk tisztelő barátai:

Sátoraljaujhely, 1905. jan. 22.

Dr. Tóth Alajos.

Dr. Nagy Béla.

Az ily egyént, a ki sérteni tud, de az elégtételadás elől meghátrál, a közönség ítéletére bízom.

Sátoraljaujhely, 1905. jan. 23-án.

Lichtenstein Izidor.

*) E rovat alatt közlötték nem vállal felelősséget a Szerk.

Kiadótulajdonos: Éblert Gyula.

